

Щодо оцінювання потенційних воєнно-економічних можливостей країн-партнерів України у війні проти росії

Regarding the assessment of the potential military and economic capabilities of Ukraine's partner countries in the war against russia

Олег Семененко^A

Corresponding author: д. військ. н., професор, начальник відділу, e-mail: aosemenenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-6477-3414

Андрій Онофрійчук^B

к.е.н., докторант, e-mail: smoloskop@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4370-0176

Поліна Толок^D

к.е.н., докторант, e-mail: tolok100@meta.ua, ORCID: 0000-0002-2481-8152

Віталій Онофрійчук^C

к.е.н., e-mail: vitalii.onofriichuk@mfa.gov.ua, ORCID: 0000-0001-6990-2537

Алевтина Гетьман^F

науковий співробітник, e-mail: getman2017@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6397-7412

Сергій Пехота^D

к.в.н., професор кафедри керівництва військами (силами), e-mail: spehota@ukr.net, ORCID: 0000-0002-5175-449X

Oleh Semenenko^A

Corresponding author: Dr of military Sciences, Professor, Head of Department, e-mail: aosemenenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-6477-3414

Andrii Onofriichuk^B

Candidate of Economic Sciences, Doctoral Student, e-mail: smoloskop@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4370-0176

Polina Tolok^D

Candidate of Technical Sciences, Doctoral Student, e-mail: tolok100@meta.ua, ORCID: 0000-0002-2481-8152

Vitalii Onofriichuk^C

Candidate of Economic Sciences, e-mail: vitalii.onofriichuk@mfa.gov.ua, ORCID: 0000-0001-6990-2537

Alevtyna Hetman^F

Researcher, e-mail: getman2017@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6397-7412

Serhii Piekhota^D

Candidate of Military Sciences, Professor of the Department, e-mail: spehota@ukr.net, ORCID: 0000-0002-5175-449X

^AЦентральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, Київ, Україна

^BМіністерство закордонних справ України, Київ, Україна

^CУніверситет економіки та права «КРОК», Київ, Україна

^DНаціональний університет оборони України, Київ, Україна

^FВійськовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, Київ, Україна

^ACentral Research Institute of the Armed Forces of Ukraine, Kyiv, Ukraine

^BMinistry of Foreign Affairs of Ukraine, Kyiv, Ukraine

^C«KROK» University of Economics and Law, Kyiv, Ukraine

^DNational Defence University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

^FMilitary Institute of Telecommunications and Informatization named after Heroes of Kruty, Kyiv, Ukraine

Received: October 10, 2023 | **Revised:** October 26, 2023 | **Accepted:** October 31, 2023

JEL Classification: H10, H56.

DOI: 10.33445/sds.2023.13.5.21

Мета роботи: полягає у визначенні потенційних воєнно-економічних можливостей країн-партнерів для підтримання України у війні проти росії, а також формуванні перспектив подальшої підтримки України у протистоянні проти російської агресії.

Метод дослідження: основними методами досліджень є методи: статистичного аналізу; порівняння; формалізації та оцінювання; експертного опитування; абстрагування та кон'юнктурного аналізу (мислення).

Результати дослідження: основними результатами статті є: визначення різноманітних аспектів економічних та військових можливостей країн-партнерів України, а також ролі міжнародних акторів у цьому контексті; сформовано прогнозовані показники потенційних можливостей підтримки України країнами-партнерами в російсько-українській війні протягом 2023-2024 років; визначено напрями та характеристики потенційних можливостей іноземних країн щодо підтримки України у війні проти росії та основні види підтримки військово-промислового комплексу іноземних країн.

Purpose: The purpose of the article is to determine the potential military and economic capabilities of the partner countries to support Ukraine in the war against russia, as well as the formation of prospects for further support of Ukraine in the resistance against Russian aggression.

Method: the main research methods are methods of: statistical analysis; comparison; formalization and evaluation; expert survey; abstraction and conjunctive analysis (thinking).

Findings: the main results of the article are: determination of various aspects of the economic and military capabilities of Ukraine's partner countries, as well as the role of international actors in this context; projected indicators of the potential support of Ukraine by partner countries in the Russian-Ukrainian war during 2023-2024 were formed; directions and characteristics of the potential opportunities of foreign countries to support Ukraine in the war against Russia and the main types of support for the military-industrial complex of foreign countries are determined.

Theoretical implications: consists in the formation of theoretical views regarding the assessment of the potential military and

Теоретична цінність дослідження: полягає у формуванні теоретичних поглядів щодо оцінювання потенційних воєнно-економічних можливостей іноземних країн для підтримання України у війні проти росії.

economic capabilities of foreign countries to support Ukraine in the war against russia.

Paper type: practical and methodical.

Тип статті: практично-методичний.

Ключові слова: потенційні можливості, воєнно-економічні можливості, російсько-українська війна, економіка, економічний тиск, розвиток, відновлення.

Key words: potential opportunities, military and economic capabilities, russian-ukrainian war, economy, economic pressure, development, recovery.

1. Вступ

Актуальність тематики щодо дослідження потенційних можливостей національної економіки та військово-промислового комплексу (ВПК) країн-партнерів в сучасному світі надзвичайно важлива з позицій забезпечення їхньої власної національної безпеки, економічного зростання та геополітичної стабільності у світі в цілому. Контекст такої тематики визначає ряд ключових факторів, які підкреслюють актуальність дослідження цієї проблематики, до основних із них можна віднести:

по-перше – це існуюча сьогодні у світі геополітична нестабільність. Сьогодні у світі спостерігаються зростаючі напруги та конфлікти, які наголошують на важливості міцної оборони та ефективного військово-промислового комплексу для забезпечення національної безпеки країн;

по-друге – економічна конкуренція. Сучасна глобальна економіка характеризується жорсткою конкуренцією, і країни-партнери повинні максимізувати свій економічний потенціал для забезпечення стійкого розвитку;

по-третє – технологічний розвиток. Зміни в області технологій, зокрема військових, швидко рухаються вперед, і національна оборонна промисловість та економіка повинні залишатися в курсі цих змін;

по-четверте – міжнародна співпраця. Співпраця між країнами-партнерами в області оборони та економіки може забезпечити обмін ресурсами, знаннями і досвідом, що стане вигідним для всіх сторін;

по-п'яте – соціальна відповідальність. Забезпечення зростання та процвітання нації є основним обов'язком влади перед своїм народом, і це можливо досягти за допомогою максимізації можливостей національної економіки та військово-промислового комплексу.

Отже, розгляд та обговорення потенційних можливостей національної економіки та військово-промислового комплексу країн-партнерів стає надзвичайно важливим завданням для досягнення стратегічних цілей, забезпечення національної безпеки та створення стійких фундаментів для майбутнього розвитку України. Актуальність таких досліджень в контексті глобальних викликів та можливостей важко переоцінити, і вона вимагає системного наукового дослідження та практичних заходів для її вирішення.

2. Теоретичні основи дослідження

Аналіз останніх досліджень і публікацій [1]–[20] за тематикою статті дозволяє сформулювати загальну статистичну інформацію для аналізу воєнно-економічних можливостей країн-партнерів України у контексті війни проти росії. Ці джерела допоможуть розглянути різні аспекти цієї теми, включаючи воєнний та економічний потенціал країн, а також можливі наслідки для України та її партнерів. До найбільш наближених за тематикою статті джерел можна віднести:

[2] Sarah E. Kreps. (2016). *Russia, the West, and Military Intervention*. Cambridge. Cambridge University Press. P. 290. Ця книга досліджує питання військових інтервенцій, включаючи аспекти економіки та військово-промислового комплексу, що стосуються росії та її відносин з Заходом;

[3] Осауленко О. (2018). Економічна безпека України: проблеми та перспективи. Київ. Наукова думка. Р. 336. Книга розглядає економічні аспекти безпеки України та можливі шляхи підвищення її стійкості в умовах геополітичних викликів;

[4] Taras Kuzio (2016). *Russia's Hybrid War in Ukraine: Breaking the Enemy's Ability to Resist*. Stuttgart, Germany: ibidem Press. Книга розглядає гібридну війну росії в Україні та її вплив на обороноздатність України;

[5] Oleksandr Tytarchuk. (2017). *Ukraine's Military Between East and West*. Warsaw. Centre for Eastern Studies. Р. 150. Ця публікація аналізує роль українського оборонно-промислового комплексу та потенційну підтримку від іноземних країн у контексті геополітичних подій в Україні;

[8] Бруславський С. (2016). Економіка Росії: інституціональні особливості розвитку. Київ. КНЕУ. Р. 464. Книга присвячена економічному розвитку росії та її внутрішнім інституціональним особливостям, що можуть впливати на відносини з Україною;

[11] Т. Вікторова (2017). Економіка війни. Київ: КНЕУ. Ця книга досліджує взаємозв'язок між економікою та війною, а також роль економічних ресурсів у війні;

[14] NATO's Partnerships: A Collective Effort to Build Peace and Security. North Atlantic Treaty Organization (NATO) (2021). Брюссель: НАТО. Документ розглядає партнерство України з НАТО та можливість підтримки союзників у війні проти росії;

[16] Raul Cordenillo (2016). *The Economic Dimensions of Russia's Hybrid Warfare*. Stockholm: Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI). Дослідження розглядає економічні аспекти гібридної війни росії та їх вплив на її потенційних партнерів;

[17] Olexandr Fedetskiy and Irina Demko (2016). *Ukraine: An Economic and Political Analysis*. Kyiv. Ukraine: KNEU Publishing House. Книга присвячена аналізу економічного та політичного стану в Україні, включаючи вплив війни з росією;

[19] James Sherr (2016). *NATO and Ukraine: A Hard Road to Membership*. London, UK: Routledge. Книга розглядає взаємодію між Україною та НАТО, а також можливості України для співпраці з альянсом у контексті воєнного конфлікту.

Наведені джерела дозволяють визначити різні аспекти економічних та військових спроможностей, а також роль міжнародних акторів у цьому контексті. Ці джерела визначають різні погляди на тему воєнно-економічних можливостей країн-партнерів України та їх вплив на прогнозування спроможностей України в війні проти росії. Аналіз та оцінювання потенційних можливостей національних економік та військово-промислових комплексів країн-партнерів в рамках допомоги Україні в російсько-українській війні є надзвичайно актуальним і важливим не лише для України, але і для всього міжнародного співтовариства. Ця тематика для України сьогодні набуває значної актуальності, коли країна функціонує в режимі повномасштабної війни проти росії, тому й вимагає особливого обґрунтування через ряд суттєвих причин, а саме:

- глобальної безпеки, бо російсько-українська війна є однією з найбільших геополітичних криз у світі. Стабільність в регіоні має важливе значення для глобальної безпеки, і країни-партнери зобов'язані забезпечити підтримку України в її обороні та відновленні;

- прагнення до миру, бо міжнародне співтовариство відзначає важливість здійснення мирних зусиль для завершення конфлікту в Україні. Розгляд потенційних можливостей національної економіки та оборонно-промислового комплексу країн-партнерів може сприяти налагодженню мирного процесу;

- гуманітарна криза, зростання загроз якої зростає із продовженням війни в Україні, що призводить до гуманітарної кризи з великою кількістю внутрішньо переміщених осіб та потребуючих допомоги. Підтримка національної економіки допоможе забезпечити необхідні ресурси для гуманітарної допомоги;

- економічний розвиток обумовлений тим, що Україна має великий потенціал для економічного розвитку, але війна обмежує можливості країни. Підтримка з боку партнерів може допомогти Україні розвивати свою економіку та підвищувати рівень життя громадян;

- міжнародна співпраця є необхідною, бо спільні зусилля країн-партнерів у підтримці України в російсько-українській війні є важливим прикладом міжнародної співпраці та солідарності в боротьбі з агресією та зростаючою військовою загрозою як навколо України, так і у світі в цілому;

- демократичні цінності обумовлюються підтримкою України в російсько-українській війні, які відображають підтримку демократичних цінностей, прав людини та правопорядку, що є важливою складовою міжнародного порядку та стабільності.

3. Постановка проблеми

Отже метою статті є аналіз та оцінка потенційних воєнно-економічних можливостей країн-партнерів України у війні проти росії з метою прогнозування спроможностей України протистояти агресору на короткострокову, середньострокову та довгострокову перспективу.

4. Результати

Сьогодні насамперед, слід зауважити, що потенційні можливості національних економік країн, які підтримують Україну у війні проти Росії, можуть варіюватися в залежності від конкретної країни, а також від часових обмежень необхідної підтримки України. Зараз США та країни Європи надають значну підтримку Україні у війні з росією, включаючи економічну та військову допомогу, санкції проти росії та дипломатичні зусилля [14]–[20]. Проте майбутня потенційна підтримка може залежати від багатьох факторів, таких як політичні зміни, економічні умови, геополітичні перспективи тощо [2]–[6]. Також слід відзначити, що питання підтримки України в конфлікті з росією залежить не тільки від зовнішньополітичної позиції США та країн Європи, але й від внутрішньополітичної ситуації в Україні, а також дій росії. Україна знаходиться в складному геополітичному положенні, що вимагає постійної підтримки з боку світової спільноти. Однак, важливо зазначити, що Україна і сама має потужний потенціал, який може допомогти їй впоратися з викликами, з якими вона стикається. Сьогодні забезпечити точний прогноз з питання визначення потенційних економічних та військових можливостей США та країн Європи щодо підтримання України у війні із Росією практично не можливо. Це залежить від багатьох факторів, які можуть змінюватися в майбутньому, включаючи внутрішню політику, геополітичну ситуацію та дії росії.

Проте, можна сказати, що США та країни Європи вже надають значну підтримку Україні в багатьох напрямках, включаючи економічну та військову допомогу, дипломатичний тиск на росію, а також підтримку на міжнародній арені. Визначення та прогнозування результатів щодо оцінювання потенційних економічних та воєнних можливостей країн, які допомагають Україні у протистоянні росії не є точним науковим завданням і потребує достатньо глибокого дослідження та аналізу, тому що отримані оцінки будуть сформовані в умовах невизначеності впливу багатьох факторів.

Важливим фактором у забезпеченні підтримки України є спільна позиція міжнародної спільноти, що базується на міжнародному праві та принципах демократії. Така спільна позиція може забезпечити ефективну підтримку в різних напрямках, включаючи політичну, економічну та військову.

У табл. 1 та на рис. 1, рис. 2 наведені результати розрахунків прогнозованих показників щодо потенційних можливостей допомоги Україні деякими іноземними країнами, які приймають активну участь у підтриманні України у загарбницькій війні проти росії.

Таблиця 1 – Прогнозовані показники потенційних можливостей підтримки України країнами-партнерами в російсько-українській війні протягом 2023-2024 років (результати експертного опитування на основі наявної статистичної інформації підтримки України станом на 09.2023 р.)

Країна	ВВП (2021), трлн дол США	Частка витрат на оборону (2021), %	Частка ВВП, яку можуть виділяти для підтримки України, %	Можлива підтримка України, млрд дол США
США	21,43	3,7%	1,0%	214
Німеччина	3,85	1,4%	0,5%	19,25
Франція	2,71	2,0%	0,5%	13,55
Велика Британія	2,83	2,3%	0,5%	14,15
Канада	1,64	1,3%	0,5%	8,2
Польща	634	2,2%	0,5%	3,17
Латвія	33	2,0%	0,5%	165
Естонія	30	2,3%	0,5%	150
Японія	6,01	0,9%	0,5%	30,05
Угорщина	168	1,0%	0,5%	840
Румунія	250	1,9%	0,5%	1,25
Чехія	268	1,1%	0,5%	1,34
Словаччина	111	1,7%	0,5%	555
Норвегія	434	1,6%	0,5%	2,17

Наведені показники сформовані за статистичними даними основних показників національної економіки держав станом 2021-2022 років, а також показниками щодо наданої допомоги Україні протягом 2022 року та частково 2023 року. У будь-якому випадку, підтримка України у війні з росією є важливою для збереження міжнародної стабільності та безпеки у Європі та світі в цілому.

Вона залежить від багатьох факторів, які можуть бути складними для прогнозування. Важливо зазначити, що підтримка України в конфлікті з росією є не тільки питанням економічних та військових потужностей США та країн Європи, але й справою міжнародної правової системи, дотримання якої є основою міжнародної стабільності та безпеки.

Отже сьогодні, ще не можна точно прогнозувати того скільки ще років (місяців) триватиме війна, а також і підтримка України в конфлікті з росією з боку США та країн Європи, але важливо зберігати партнерські відносини та співпрацювати в напрямку забезпечення стабільності та безпеки в регіоні.

У табл.1 визначено прогнозовані показники підтримки України в доларовому еквіваленті для країн-партнерів. Варто зауважити, що ці розрахунки ґрунтуються на нинішніх економічних даних розвитку країн та їх витрат на оборону, а також можуть змінюватися в майбутньому в залежності від різних факторів.

Однак, у загальному розумінні, країни, які підтримують Україну у війні проти Росії, можуть мати різномірні потенційні можливості, зміст яких розкрито у табл. 2.

Запас підтримки та можливий час підтримки також можуть варіюватися в залежності від конкретної країни та політичних умов. Однак, країни, які підтримують Україну у війні проти росії, можуть продовжувати свою підтримку, доки Україна не зможе самостійно захистити свої території та забезпечити свою безпеку.

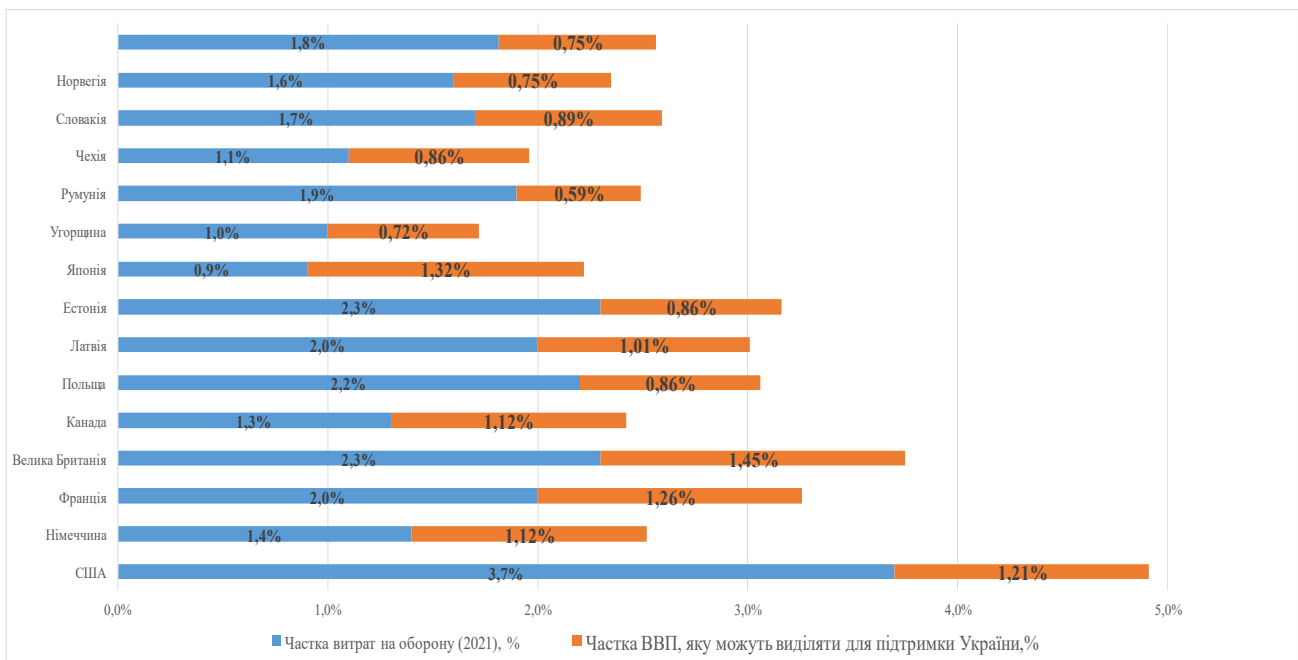

Рисунок 1 – Частка витрат на оборону від ВВП та показник прогнозованої частки ВВП іноземних країн, яку вони можуть без суттєвих втрат для себе витратити на допомогу Україні у війні проти росії (2023-2024 роки)

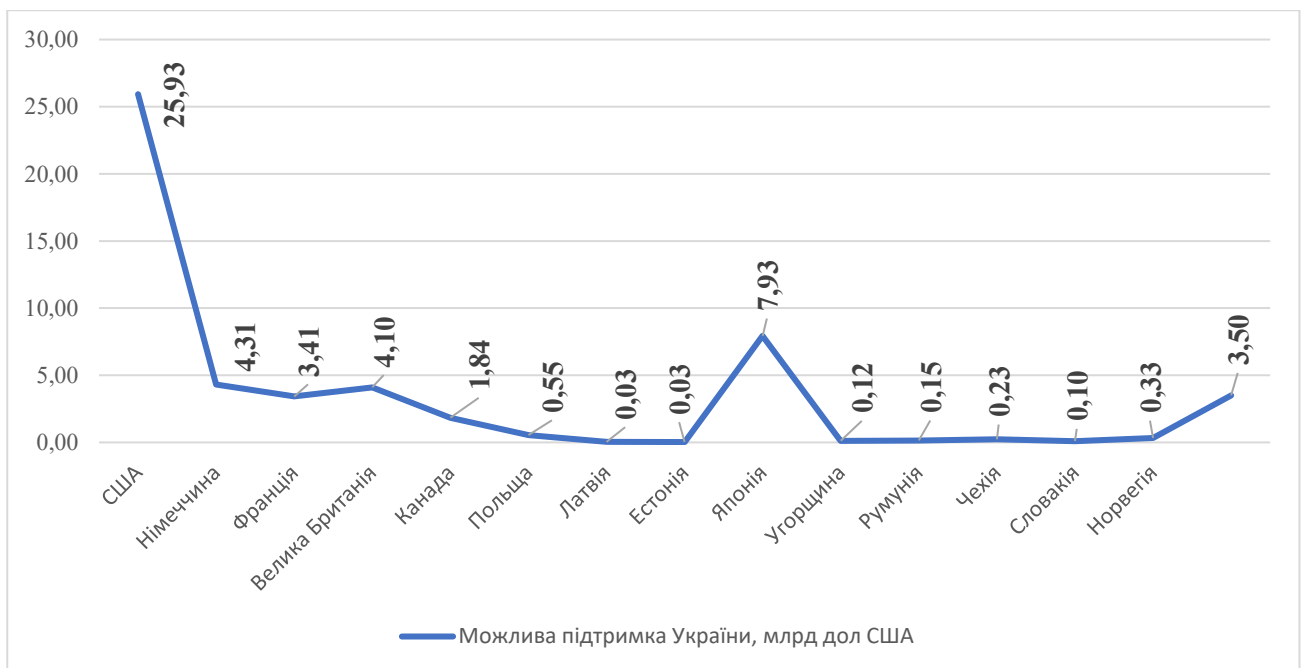

Рисунок 2 – Прогнозовані показники допомоги Україні іноземними державами (2023-2024 роки), млрд дол США

Також, продовження підтримки може залежати від зміни політичної ситуації в світі та в регіоні. У будь-якому випадку, підтримка України від країн-партнерів є важливим фактором у боротьбі з російською агресією та забезпеченні миру та стабільності в регіоні. Іноземні країни та їх ВПК можуть надати різні види підтримки для України у війні проти росії. Основні види підтримки іноземних країн для України наведені у табл. 3.

Таблиця 2 – Напрями та характеристики потенційних можливостей іноземних країн щодо підтримки України у війні проти росії

№	Напрямок потенційних можливостей	Характеристика потенційних можливостей
1	Економічні санкції	Країни можуть продовжувати застосовувати економічні санкції проти Росії, що може призвести до зменшення обсягу російських експортних операцій і, як наслідок, зниження ВВП росії. Це може дозволити зменшити російську військову активність у війні проти України та зменшити залежність росії від свого експорту.
2	Підтримка економіки України	Країни можуть продовжувати надавати економічну допомогу Україні, щоб допомогти їй зі стабілізацією її економіки, підвищенням її конкурентоспроможності та зменшення її залежності від росії.
3	Військова допомога	Країни можуть надавати військову допомогу Україні, включаючи навчання військових та постачання озброєння і військової техніки. Це може допомогти українським військам підвищити їхню ефективність у боротьбі з російськими військами.
4	Дипломатичний тиск	Країни можуть використовувати свій вплив на міжнародну арену для залучення уваги до війни проти України та сприяти збільшенню залучення міжнародної підтримки для України.
5	Енергетична безпека	Країни можуть допомогти Україні у забезпеченні її енергетичної безпеки, допомагаючи їй зменшити її залежність від російського газу та нафти. Це може зробити Україну менш вразливою до російських енергетичних тиску та загроз.

Таблиця 3 – Основні види підтримки ВПК іноземних країн для України у війні проти росії

№	Напрямок потенційних можливостей	Характеристика потенційних можливостей
1	Постачання військової техніки та озброєння	Країни-партнери можуть надати Україні сучасну військову техніку та озброєння, яке допоможе українським військовим ефективніше протистояти російській агресії. Це може включати танки, бойові машини піхоти, ракетні комплекси, важку артилерію, безпілотні літальні апарати та інше.
2	Консультації та підготовка	Країни-партнери можуть надати консультації та підготовку для українських військових, що допоможе їм покращити свою бойову готовність та ефективність на полі бою.
3	Логістична підтримка	Країни-партнери можуть надати логістичну підтримку українським військам, що допоможе їм забезпечити відповідні матеріальні ресурси та пересування.
4	Фінансова підтримка	Країни-партнери можуть надавати фінансову підтримку Україні, яка допоможе забезпечити необхідні матеріальні ресурси та підтримати український ВПК.

Тривалість підтримки може варіюватися в залежності від країни-партнера та виду підтримки. Наприклад, постачання військової техніки та озброєння може зайняти певний час на підготовку та доставку, але після цього ця техніка може використовуватися протягом довгого часу. Консультації та підготовка можуть проводитися протягом короткого періоду часу, але можуть мати довготривалий ефект на підвищення боєздатності Збройних Сил (ЗС) України. Логістична та фінансова підтримка можуть також надаватися протягом довгого часу, залежно від потреб України та можливостей країн-партнерів.

Крім того, важливо зазначити, що підтримка країн-партнерів не є безмежною, і може залежати від багатьох факторів, таких як економічні труднощі, політична ситуація в країні, внутрішні конфлікти тощо. Тому Україні потрібно вести активну дипломатичну роботу та залучати нових партнерів для підтримки своєї війни проти росії.

Однак, з основних країн-партнерів, які відомі своєю підтримкою України в боротьбі з Росією, можна виділити найбільш активних представників, які наведені у табл. 4, а також у цій таблиці розкрито основні напрями підтримки. Рейтинг країн-партнерів, які підтримують Україну у її боротьбі з росією, може змінюватися в залежності від подальшої ситуації та можливостей кожної країни-партнера. Важливо підкреслити, що ці країни допомагають Україні не тільки військово, а й надають інші види допомог: гуманітарну, фінансову, технічну, консультативну тощо. Важливо зазначити, що це не повний список країн-партнерів, які підтримують Україну в її боротьбі з росією, і рейтинг може змінитися в залежності від подальшої ситуації та можливостей кожної країни-партнера.

Таблиця 4 – Іноземні країни-партнери для України у війні проти росії та основні напрями їх підтримки

№	Країна	Характеристика потенційних можливостей
1	США	є одним з найбільших партнерів України в боротьбі проти російської агресії. Американська підтримка полягає в наданні військової допомоги та фінансової допомоги, а також в участі українських військ у спільних навчаннях та тренуваннях.
2	Канада	є ще одним важливим партнером України в боротьбі проти Росії. Канада надає військову допомогу та надсилає офіцерів для підготовки українських військових.
3	Польща	є одним з найбільших партнерів України в Європі. Польща надає військову та гуманітарну допомогу, а також забезпечує транзит військової техніки до України.
4	Велика Британія	надає військову допомогу та консультації у питаннях безпеки України. Британські військові також брали участь в навчаннях та тренуваннях з українськими військовими.
5	Литва	є важливим партнером для України в контексті боротьби проти російської агресії. Литва надає військову техніку та зброя для українських військ, а також надає гуманітарну допомогу та здійснює допомогу переселенцям.
6	Швеція	є важливим партнером для України у питаннях безпеки. Шведські військові надають консультації та навчають українських військових.
7	Норвегія	є важливим партнером України у питаннях безпеки. Норвезькі військові надають консультації українським військовим, а також надають гуманітарну допомогу.
8	Латвія	є важливим партнером для України у боротьбі з росією. Латвійські військові надають військову техніку та зброя для українських військ, а також надають гуманітарну допомогу.
9	Японія	надає значну гуманітарну допомогу Україні у вигляді ліків, медичного обладнання та інших необхідних ресурсів. Японія також підтримує Україну у реформах та надає фінансову підтримку.
10	Австралія	надає гуманітарну допомогу та фінансову підтримку Україні, а також підтримує реформи в країні.

Наприклад, США можуть продовжувати постачання Україні озброєння, що допоможе їй зміцнити свої оборонні здібності та ефективно протистояти російській агресії. Можливі види озброєння, які США можуть надати, включають в себе протитанкові ракети, безпілотні літальні апарати та броньовану техніку. США можуть надавати Україні військову підтримку, наприклад, за допомогою навчань та консультування військових експертів, а також продовжувати дипломатичні зусилля для залучення міжнародної спільноти до підтримки України в боротьбі з росією. США продовжують надавати Україні економічну підтримку, наприклад, шляхом надання фінансової допомоги або відновлення торговельних зв'язків. До основних напрямів підтримки України від США є санкції проти росії, які можуть вплинути на її поведінку відносно України.

Країни Європи можуть продовжувати підтримувати Україну в різних аспектах, таких як:

- надавати фінансову допомогу та інвестувати в українську економіку, що допоможе зміцнити її потенціал у війні з росією;
- політична підтримка шляхом засуджування агресивної політики росії та підтримання України в її зусиллях за збереження територіальної цілісності та суверенітету;
- військова підтримка шляхом надання різних видів озброєння та техніки, а також проводити спільні навчання та тренування;
- гуманітарна підтримка шляхом продовження надання гуманітарної допомогу населенню на окупованих територіях та переселенцям, які втратили близьких та домівки;
- дипломатична підтримка шляхом продовження використання своїх дипломатичних зусиль для розв'язання конфлікту та використання своїх зв'язків з іншими країнами для підтримки України.

Окрім цього, країни Європи можуть продовжувати діяти в межах санкційного режиму проти росії, який було запроваджено після анексії Криму та посилено після широкомасштабного вторгнення 24.02.2022 року.

5. Висновки

Военно-економічні потенційні можливості країн-партнерів України є ключовим фактором у боротьбі проти російської агресії. Аналіз цих можливостей вимагає дослідження як військового, так і економічного потенціалу кожної країни. Співпраця з партнерами, такими як НАТО та Європейський союз, грає важливу роль у підтримці України. Підтримка від інших країн може включати постачання військової техніки, фінансову допомогу та підтримку в сфері безпеки. Важливо враховувати геополітичний контекст та вплив росії на регіональну стабільність. Росія залишається впливовим гравцем у регіоні, і це важливо враховувати для прогнозування довгострокових військово-економічних можливостей. Важливим аспектом є розвиток економічних та енергетичних альтернатив, які б допомогли країнам-партнерам зменшити залежність від російських ресурсів та ринків. Закінчення російсько-української війни та співпраця в регіоні залишаються найкращими засобами забезпечення миру та стабільності. Важливо продовжувати працювати над дипломатичними зусиллями для вирішення конфлікту з росією. Аналіз та оцінка військово-економічних можливостей країн-партнерів України у війні проти Росії важливі для розуміння потенційних ризиків та можливостей. Співпраця з партнерами, розвиток економічних альтернатив та збереження миру залишаються важливими компонентами стратегії України та її партнерів у цьому контексті.

У табл. 5 наведено результати прогнозування спроможностей України протистояти агресору на короткострокову, середньострокову та довгострокову перспективу з урахуванням співпраці з країнами партнерами. Загальний висновок полягає в тому, що Україні важливо продовжувати розвивати свої військово-економічні можливості та партнерства в умовах війни проти росії. Прогнозування спроможностей України варто розглядати в комплексі короткострокових, середньострокових та довгострокових перспектив, звертаючи увагу на розвиток внутрішніх реформ, зміцнення зовнішніх зав'язків та підвищення ефективності суспільства.

Таблиця 5 – Результати прогнозування спроможностей України протистояти агресору на короткострокову, середньострокову та довгострокову перспективу

№	Період	Результати прогнозування
1	Короткострокова перспектива	На короткий термін Україна має робити акцент на мобілізації свого військового потенціалу та забезпеченні необхідних ресурсів для військових операцій. Результативна координація з партнерами, такими як НАТО та Європейський союз, є критично важливою для підтримки України в цей період.

№	Період	Результати прогнозування
2	Середньострокова перспектива	У середньостроковій перспективі Україна повинна працювати над реформами в економіці, армії та суспільстві, щоб підвищити свій внутрішній потенціал та забезпечити сталість силових структур. Ключовими завданнями є боротьба з корупцією, підвищення ефективності господарювання та глобальна модернізація збройних сил.
3	Довгострокова перспектива	У довгостроковій перспективі Україна має розвивати стратегічні партнерства з іноземними країнами та міжнародними організаціями, щоб зміцнити свій статус в регіоні та світі. Розвиток енергетичної незалежності та збільшення торгівлі з партнерами можуть сприяти зміцненню економіки та забезпеченню національної стійкості України.

До основних висновків дослідження можна віднести те, що оцінювання потенційних воєнно-економічних можливостей країн-партнерів України у війні проти росії можна розділити за напрямками:

по-перше – стратегічні партнери України. З аналізу воєнно-економічного потенціалу різних країн випливає, що основними стратегічними партнерами України є країни Європейського Союзу та США. Їхні великі економіки та сильні військові потужності створюють фундаментальну базу для надання ефективної допомоги Україні у військовому та економічному планах;

по-друге – термін допомоги. З урахуванням геополітичної ситуації та залежності від розвитку подій, можна очікувати, що допомога від стратегічних партнерів триватиме протягом тривалого періоду. Термін може залежати від динаміки конфлікту та успішності зусиль України в самостійному веденні оборони та реформ;

по-третє – напрями допомоги. Допомога від країн-партнерів має охоплювати різноманітні аспекти, включаючи озброєння та військову техніку, фінансову допомогу, економічну підтримку та гуманітарну допомогу. Крім того, можлива підтримка в реалізації реформ, які сприятимуть стабільності та розвитку України;

по-четверте – необхідність дипломатичних зусиль. Для максимізації допомоги від потенційних партнерів важливо активно залучати дипломатичні зусилля. Україні слід зміцнювати міжнародні зв'язки, акцентуючи на необхідності збереження міжнародної безпеки та принципів суверенітету;

по-п'яте – створення стратегічних альянсів: Україні варто розвивати стратегічні альянси з іншими країнами, які також мають інтерес у стримуванні російської агресії. Такі альянси можуть створити ефективний фронт для спільної дії та розподілу ресурсів;

по-шосте – важливість економічної підтримки. Окрім військової допомоги, економічна підтримка від партнерів грає важливу роль у відновленні та зміцненні України після війни. Інвестиції, торговельні угоди та фінансова допомога можуть сприяти економічному відновленню та забезпечити стійкість країни у подальшому;

по-сьоме – управління гуманітарною кризою. У контексті війни важливо покласти акцент на гуманітарні аспекти. Партнери мають забезпечити не лише військову та економічну допомогу, але й гуманітарну допомогу, таку як медична допомога, життєвонеобхідні ресурси та допомога для внутрішньо переміщених осіб;

по-восьме – участь міжнародних організацій. Співпраця із міжнародними організаціями, такими як ООН та Європейська служба зовнішньої дії, може забезпечити координацію допомоги та збільшити її ефективність, що може включати координацію гуманітарної допомоги, моніторинг прав людини та підтримку демократичних реформ;

по-дев'яте – адаптація до змін. Враховуючи невизначеність ситуації, Україні та її партнерам важливо бути готовими до адаптації стратегій та планів. Гнучкість та швидкість реакції на зміни в ситуації допоможуть оптимізувати підтримку та досягти кращих результатів;

по-десяте – важливість інформаційної війни. Однією з важливих складових успішної стратегії є інформаційна війна. Партнери повинні підтримувати Україну в інформаційному просторі, допомагаючи контролювати наративи російської пропаганди на теренах Євро Союзу та запобігаючи дезінформації.

Загальний висновок полягає в тому, що успішне опанування конфлікту з росією вимагатиме комплексного підходу, що об'єднує військові, економічні та дипломатичні зусилля, з врахуванням ролі стратегічних партнерів та міжнародних альянсів, а також подолання воєнного конфлікту та його наслідків для України вимагатиме комплексного та збалансованого підходу від її стратегічних партнерів, охоплюючи різні аспекти економічної, гуманітарної та політичної підтримки.

6. Фінансування

Це дослідження не отримало конкретної фінансової підтримки.

7. Конкуруючі інтереси

Автори заявляють, що у них немає конкуруючих інтересів.

Список використаних джерел

1. Anders Åslund (2015). *The Economic Consequences of the Ukraine Crisis*. Washington, D.C. Peterson Institute for International Economics. P.208.
2. Sarah E. Kreps. (2016). *Russia, the West, and Military Intervention*. Cambridge. Cambridge University Press. P. 290.
3. Осауленко О. (2018). *Економічна безпека України: проблеми та перспективи*. Київ. Наукова думка. P. 336.
4. Taras Kuzio (2016). *Russia's Hybrid War in Ukraine: Breaking the Enemy's Ability to Resist*. Stuttgart, Germany: ibidem Press.
5. Oleksandr Tytarchuk. (2017). *Ukraine's Military Between East and West*. Warsaw. Centre for Eastern Studies. P. 150. Ця публікація аналізує роль українського оборонно-промислового комплексу та потенційну підтримку від іноземних країн у контексті геополітичних подій в Україні.
6. Taras Kuzio (2002). *Ukraine's Foreign and Security Policy 1991-2000*. London. Routledge. P. 288.
7. David R. Stone (2013). *Russia, the West, and the Military Balance in Europe: Assessing NATO's Defense Plans in the 1980s*. New York. Routledge. P. 336.
8. Бруславський С. (2016). *Економіка Росії: інституціональні особливості розвитку*. Київ. КНЕУ. P. 464.

References

1. Anders Åslund (2015). *The Economic Consequences of the Ukraine Crisis*. Washington, D.C. Peterson Institute for International Economics. P.208.
2. Sarah E. Kreps. (2016). *Russia, the West, and Military Intervention*. Cambridge. Cambridge University Press. P. 290.
3. Osaulenko O. (2018). *Economic security of Ukraine: problems and prospects*. Kyiv. Scientific thought. P. 336.
4. Taras Kuzio (2016). *Russia's Hybrid War in Ukraine: Breaking the Enemy's Ability to Resist*. Stuttgart, Germany: ibidem Press.
5. Oleksandr Tytarchuk. (2017). *Ukraine's Military Between East and West*. Warsaw. Center for Eastern Studies. P. 150. This publication analyzes the role of the Ukrainian defense-industrial complex and potential support from foreign countries in the context of geopolitical events in Ukraine.
6. Taras Kuzio (2002). *Ukraine's Foreign and Security Policy 1991-2000*. London. Routledge. P. 288.
7. David R. Stone (2013). *Russia, the West, and the Military Balance in Europe: Assessing NATO's Defense Plans in the 1980s*. New York. Routledge. P. 336.
8. Bruslavsky S. (2016). *Economy of Russia: institutional features of development*. Kyiv. KNEU. P. 464.

9. Piotr Dutkiewicz i Richard Sakwa (2015). *The Ukraine Crisis: An Insider's Perspective*. Abingdon. Routledge. P. 230.
 10. Маккіндер Р. (1942). *Геополітика: Політика, географія і стратегія держави*. Лондон. Oxford University Press.
 11. Вікторова Т. (2017). *Економіка війни*. Київ: КНЕУ.
 12. Olga Oliker and Thomas S. Szayna (2005). *Russia's Military Capability to 2025: A Security Policy Assessment*. Santa Monica, CA: RAND Corporation.
 13. Anders Åslund (2000). *Ukraine's Economic Reform: Obstacles, Errors, Lessons*. Washington, DC: Peterson Institute for International Economics.
 14. *NATO's Partnerships: A Collective Effort to Build Peace and Security*. North Atlantic Treaty Organization (NATO) (2021). Брюссель: NATO.
 15. Stephen J. Blank (2015). *Russia's Military Potential*. Carlisle, PA: U.S. Army War College.
 16. Raul Cordenillo (2016). *The Economic Dimensions of Russia's Hybrid Warfare*. Stockholm: Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI).
 18. Olexandr Fedetskiy and Irina Demko (2016). *Ukraine: An Economic and Political Analysis*. Kyiv. Ukraine: KNEU Publishing House.
 19. *The Military Balance*. The International Institute for Strategic Studies (IISS) (annual publication).
 20. James Sherr (2016). *NATO and Ukraine: A Hard Road to Membership*. London, UK: Routledge.
9. Piotr Dutkiewicz and Richard Sakwa (2015). *The Ukraine Crisis: An Insider's Perspective*. Abingdon. Routledge. P. 230.
 10. Mackinder R. (1942). *Geopolitics: Politics, geography and state strategy*. London. Oxford University Press.
 11. Viktorova T. (2017). *The economy of war*. Kyiv: KNEU.
 12. Olga Oliker and Thomas S. Szayna (2005). *Russia's Military Capability to 2025: A Security Policy Assessment*. Santa Monica, CA: RAND Corporation.
 13. Anders Åslund (2000). *Ukraine's Economic Reform: Obstacles, Errors, Lessons*. Washington, DC: Peterson Institute for International Economics.
 14. *NATO's Partnerships: A Collective Effort to Build Peace and Security*. North Atlantic Treaty Organization (NATO) (2021). Brussels: NATO.
 15. Stephen J. Blank (2015). *Russia's Military Potential*. Carlisle, PA: U.S. Army War College.
 16. Raul Cordenillo (2016). *The Economic Dimensions of Russia's Hybrid Warfare*. Stockholm: Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI).
 18. Olexandr Fedetskiy and Irina Demko (2016). *Ukraine: An Economic and Political Analysis*. Kyiv. Ukraine: KNEU Publishing House.
 19. *The Military Balance*. The International Institute for Strategic Studies (IISS) (annual publication).
 20. James Sherr (2016). *NATO and Ukraine: A Hard Road to Membership*. London, UK: Routledge.